

BOEKBESPREKING
OMGAAN MET ANDEREN VAN WILFRIED VAN CRAEN

door Janna van Schooten

*Boekbespreking in het kader van de opleiding voor Psychodrama van het boek Omgaan met anderen, geschreven door Wilfried van Craen. Uitgever: Acco, 1990
ISBN 90.334.2085.6*

Het denk- en werkmodel van de communicatie- en systeemtheorie (Watzlawick e.a.) wordt in dit boek vertaald naar een voor iedereen herkenbare realiteit en geïllustreerd met vele voorbeelden.

Mensen maken altijd deel uit van systemen waarin ze elkaar onophoudelijk beïnvloeden (communiceren) en hun gedrag op elkaar afstellen door regels. Uit dit gegeven zijn een aantal axioma's afgeleid die ons toelaten een inzicht en een greep te krijgen op hoe mensen omgaan met elkaar (communiceren).

1. Communiceren doe je altijd.
2. Je spreekt altijd dubbel. Elk spreken is een dubbel spreken, omdat elke boodschap zowel een inhoudsniveau heeft (wat men zegt) en een relatie-niveau (hoe men het zegt). Naast inhouds- en relatieniveau is er ook nog een context niveau. Het effect van de boodschap hangt dus ook af van de context waarin die communicatie plaatsvindt.
3. Elk zijn waarheid. In de communicatie tussen mensen heeft elk zijn kijk op de communicatie (interpunctie).
4. Met woorden of zonder?
Analoge taal: mimiek, houding, gebaren en intonatie.
Digitale taal: woorden.
5. Wie heeft het voor het zeggen?
Symmetrisch - relatie op basis van gelijkheid.
Complementair - relatie op basis van verschillen.
'Wie is de baas en Wie laat wie de baas zijn?'

Naast de communicatie- en systeemtheorie wordt in het boek aandacht besteed aan de territoriumtheorie.

Het laatste deel van het boek behandelt een aantal communicatievaardigheden en er worden aan de hand van elk axioma praktische oefeningen aangeboden met de daarbij algemene aandachtspunten voor elk axioma.

In dit boek wordt op een heldere, eenvoudige wijze de communicatie- en systeemtheorie uitgelegd. Voor mezelf was dit in de eerste plaats ook pure kennisvergroting.

Door de vele duidelijke praktische oefeningen en voorbeelden vond ik het prettig te lezen en bruikbaar.

Communiceren doe ik dus altijd. Ik word nogmaals met de neus op de feiten gedrukt dat ik continue beïnvloed en beïnvloed word. De praktische oefeningen kan ik zowel voor mezelf als in mijn werk gebruiken.

Het boek biedt vele praktische oefeningen aan, dus in die zin vind ik het ook een werkboek en zeker geschikt voor Psychodrama. Op die manier kun je mensen inzicht laten krijgen in hun wijze van communiceren. Er wordt aandacht geschonken aan b.v. actief luisteren en feedback geven. Twee basisvaardigheden die van enorm belang zijn binnen Psychodrama.